

gemeente
Het Hogeland

Concept

Startnotitie Sport- en Beweegvisie

Om te komen tot een Sport- en Beweegvisie voor de gemeente
Het Hogeland

Gemeente Het Hogeland

Uithuizen,
Mei 2020

Inhoud:

	Pagina
1. Aanleiding en probleem	3
2. Doelstelling	3
3. Resultaat	4
4. Afbakening	4
5. Participatie en communicatie	5
6. Planning	5
7. Risicofactoren – intern en extern	6
8. Samengevat	7

Zaaknummer:	
Vaststelling Directie:	
Vaststelling College:	
Vaststelling Raad:	
Portefeuillehouder:	
Opdrachtgever:	College
Opdrachtnemer:	Team Samenleving en Sociaal

1. Aanleiding en probleem

De gemeente Het Hogeland is sinds 1 januari 2019 een feit; ontstaan na een herindeling van de gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsum. Deze voormalige gemeenten kenden een verschillend sport- en beweegbeleid, grotendeels vastgelegd in beleidsnota's en bekostigingsregelingen. De gewenste situatie is dat na de herindeling per 1 januari 2019 deze verschillen geharmoniseerd dienen te worden tot één gemeentelijk sport- en beweegbeleid gebaseerd op een vastgestelde gemeentelijk sport- en beweegvisie van Het Hogeland. Deze notitie heeft als doel het inhoudelijk kader te stellen voor deze harmonisatie van het sport- en beweegbeleid en een procedure vast te stellen.

Sport en bewegen staan volop in de aandacht en deze sector is continue in ontwikkeling. Dit komt voort uit de kansen die sport en bewegen bieden en de effecten die daarmee kunnen worden bereikt. Zo worden sport en bewegen steeds vaker ingezet voor het bereiken van maatschappelijke doelstellingen als participatie, sociale cohesie en het verminderen van overlast. Sport en bewegen spelen ook een belangrijke rol bij preventie en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Om de positie van sport en bewegen op zich zelf (als doel) en binnen het veranderende maatschappelijke veld (als middel) te verstevigen is een visie op bewegen en sport wenselijk. De sport- en beweegvisie dient als leidraad voor het beleid van de komende jaren en is richtinggevend voor de uitvoering van het beleid. Het geeft een blik op de huidige tijd en een doorkijk naar de ontwikkelingen die van invloed zijn op sport en bewegen in de gemeente Het Hogeland.

Om te komen tot een breed gedragen sport- en beweegvisie wordt een interactief proces in gang gezet. De op dit onderwerp betrokken personen en partijen worden bevraagd op wensen, behoeften, kansen en ontwikkelingen. Hiervoor worden diverse bijeenkomsten georganiseerd met lokaal betrokkenen waaronder zorgprofessionals, onderwijs, de welzijnsstichting, buurtsportcoaches, sportverenigingen en andere georganiseerde sport- en beweegaanbieders. Het interactieve proces vormt de basis voor een duurzame samenwerking van een vitaal Het Hogeland. Ook wordt op dit onderwerp geparticipeerd in regionale overleggen met andere gemeenten om kennis en ervaringen op te halen die voor ons van nut zijn in dit proces.

Om te komen tot een integrale sport- en beweegvisie worden er tevens dwarsverbanden gelegd met andere beleidsterreinen, zoals gezondheid (omgevingsvisie, lokale gezondheidsbeleid), welzijn en het sociaal domein.

Nieuwe tijden vragen om een sportbundeling "nieuwe stijl", een bundeling waarin niet alleen sportverenigingen een rol spelen, maar ook ruimte is voor dwarsverbanden met welzijn, onderwijs en met anders georganiseerde en ongebonden sporten. Het organiseren van de inbreng vanuit de sport en andere betrokken partijen zal daarom ook in het proces naar een sport- en beweegvisie worden opgenomen.

2. Doelstelling

Het hoofddoel van het proces is "Bepaling van het nut en de functie van sport en bewegen in de gemeente Het Hogeland".

Daarnaast is er een aantal aanvullende subdoelstellingen:

- Het (zoveel als mogelijk) met elkaar in overeenstemming van gebruik en bekostiging van gemeentelijke sportaccommodaties (harmonisatiebeginsel *);
- Bewerkstelligen van samenhang met andere beleidsterreinen;
- Ontwikkelen van een visie op sportaccommodaties en voorzieningen;
- Uitwerken van de wijze waarop de lokale sportbundeling kan worden vormgegeven.

- *) De definitie van harmoniseren luidt: “het op elkaar afstemmen, bij elkaar laten passen, goed samengaan, standaardiseren”. In deze startnotitie wordt ingegaan op het proces en de inhoud van harmonisatie. Voorgesteld wordt een procedure te volgen overeenkomstig het Coalitieakkoord en Collegeprogramma (HOE). Over de inhoud van de harmonisatie wordt voorgesteld algemene beleidsuitgangspunten vast te stellen, die als kader dienen voor de harmonisatie van het subsidiebeleid (WAT).

3. Resultaat

Resultaten van het proces van herijking en herpositionering van het bewegen en sport zijn:

- Een praktische en handzame sport- en beweegvisie met uitgangs- en actiepunten;
- Een visie op accommodaties en voorzieningen voor sport en bewegen;
- Een advies over de vormgeving van een toekomstige sportbundeling.

4. Afbakening

Kaders en randvoorwaarden

Het opstellen van sport- en beweegbeleid is één van de ambities die is opgenomen in het coalitieakkoord. Door te investeren in een Sport- en beweegvisie wordt een impuls gegeven aan de inzet van sport en bewegen als middel om een gezonde samenleving te bevorderen en de sociale cohesie in de samenleving te vergroten. In de sport- en beweegvisie worden landelijke-, provinciale- en lokale trends en ontwikkelingen meegenomen waaronder:

- De diverse monitors (cijfers) van GGD Groningen en het Huis voor de Sport Groningen;
- Het Nationale Sportakkoord opgesteld door het Ministerie van VWS;
- Het programma “Leefbaarheid 2016 – 2020” van de provincie Groningen.

Begrip sport en bewegen

Sport en bewegen dragen bij aan een vitale samenleving. Daarnaast neemt gezond leven, en daarmee ook sport en bewegen, bij steeds meer mensen, een prominente plaats in hun leven in. In de nieuw op te stellen visie gaat het dan ook om bewegen in brede zin waarmee naast sport ook spelen in de woonomgeving, fietsen en wandelen wordt bedoeld.

Afbakening opdracht

Om de positie van sport en bewegen binnen het veranderende maatschappelijke veld (als middel) te verstevigen is een Sport- en beweegvisie wenselijk. De Sport- en beweegvisie geeft:

- aan wat de gemeente Het Hogeland op het gebied van sport en bewegen beleidsmatig doet en wil doen;
- een kapstok voor het handelen in uiteenlopende situaties rond sport en bewegen;
- verbinding met andere beleidsterreinen en zorgt voor noodzakelijke onderlinge afstemming en een integrale aanpak.

De sport- en beweegvisie zal in grote lijnen bestaan uit een inleiding, beschrijving van de totstandkoming, trends en ontwikkelingen, het speelveld en de actoren, de speerpunten en financiën.

Daarnaast geeft het in de vorm van een aantal factsheets inzicht in actuele cijfers over sportparticipatie, gezondheid en de gemeentelijke sportaccommodaties. De paragraaf over sportaccommodaties en voorzieningen in de sport- en beweegvisie geeft een globale

CONCEPT

weergave van de stand van zaken en een doorkijk naar de toekomst. Het is geen nieuwe gedetailleerde sportaccommodatienota.

Rolverdeling gemeenteraad en college van B&W

1. Gemeenteraad
Rol: kader- en vaststellend.
Instrumenten: Informatie/inspraakbijeenkomsten, opiniërende en besluitvormende raadsvergaderingen over de startnotitie en het beleidsplan.
2. Het College van Burgemeester en Wethouders
Rol: uitvoerend.
Instrument: Startnotitie en uitvoeringsplan.

5. Participatie en communicatie

Tijdens diverse bijeenkomsten worden lokaal betrokkenen bevroegd naar hun wensen en behoeften. Voor wat betreft lokaal betrokkenen valt te denken aan o.a. zorgprofessionals, onderwijs, de welzijnsstichting, de sportverenigingen en andere georganiseerde sport- en beweegaanbieders. Inwoners worden geïnformeerd via onze reguliere kanalen.

Verder zullen alle sportaccommodaties van de sportverenigingen uit de gemeente Het Hogeland worden bezocht waarbij de gebruikers zullen worden bevroegd naar hun wensen. De resultaten worden in de sport- en bewegvisie meegenomen.

De politiek verantwoordelijke bestuurder(s) wordt regelmatig op de hoogte gehouden over de voortgang van het proces. De gemeenteraad wordt op de volgende wijze betrokken:

- * een presentatie met inbreng vanuit de raad op een informerende gemeenteraadsvergadering;
- * Informatie over de stand van zaken via de raadsinformatie brief; de visie als agendapunt op de opiniërend en daarna besluitvormende raadsvergadering.

6. Stappenplan

Stap 1 Instellen projectgroep. Daarin opgenomen de betrokken ambtelijke medewerkers van de beleidsterreinen sport, gezondheid en welzijn. De projectleiding zal gedurende de ontwikkeling van de sport- en bewegvisie kennis en input vragen van de projectgroep. Op deze manier ontstaat een gezamenlijk (en gedragen) sport- en bewegvisie. Er wordt rekening gehouden met vier bijeenkomsten in de gemeente Het Hogeland..

Stap 2 Deskresearch. Alle reeds bestaande relevante gegevens binnen de gemeente Het Hogeland worden verzameld, geïnventariseerd en gebruikt als basis voor de sportnota, zoals financiële overzichten, accommodatieoverzichten, bezettingsoverzichten, sportverenigingen, sportdeelnamecijfers, demografische gegevens, enz..

Daarnaast zal er relevante informatie uit aanpalende terreinen worden gebruikt, zoals beleidsnota's welzijn, Wmo, zorg, onderwijs, cultuur enz..

Tenslotte zullen bekende landelijke – en regionale data, trends en ontwikkelingen worden gebruikt rondom de deelname en trends binnen sport en bewegen, sportverenigingen, individuele sportbeoefening, sportaccommodaties enz..

Stap 3 Discussiebijeenkomsten. Voorgesteld wordt om vier discussiebijeenkomsten te organiseren, te weten voor:

- De sport- en maatschappelijke organisaties uit het werkveld binnen de gemeente;
- Een gezamenlijke bijeenkomst voor de gemeenteraadsleden.

Deze bijeenkomsten zijn van belang om enerzijds draagvlak en betrokkenheid te creëren bij het nieuw op te stellen sportbeleid voor de komende jaren en anderzijds om vanuit de praktijk en de gebruikers nuttige informatie te krijgen voor deze visie.

De bijeenkomsten zullen worden geleid door een externe deskundige. Hierbij wordt verwacht dat er ambtelijk ondersteuning wordt verleend bij de voorbereidingen, de organisatie van de bijeenkomsten als ook tijdens de bijeenkomsten, bijvoorbeeld bij het leiden van groepsdiscussies en de communicatie hieromtrent.

Stap 4 Behoeftetepeiling. Voorgesteld wordt om door middel van een steekproef een digitale steekproef te houden onder de inwoners en enkele relevante maatschappelijke organisaties. Dit vanwege:

- De verschillende (landelijk en regionale) ontwikkelingen rondom de deelname aan sport en bewegen, de opkomst van veel nieuw vormen van sport en bewegen (individueel, anders georganiseerd of ongeorganiseerd, in de openbare ruimte). Maar ook:
- De demografische ontwikkelingen binnen de gemeente en haar omgeving met de toenemende vergrijzing en enige krimpscenario's.

Dit is aanleiding om ook bij de inwoners en het maatschappelijk middenveld te peilen welke behoeften er bestaan over de wijze van sport en bewegen, in welke samenhang, welke hiaten er op dit moment in het aanbod sport en bewegen zijn. Dit alles heeft uiteraard raakvlakken met andere onderdelen uit het sociaal domein.

Stap 5 Ontwikkelen sport- en beweegvisie (schrijven). De input van de deksresearch en de discussiebijeenkomsten alsook de digitale steekproef wordt verwerkt in de sport- en beweegvisie. Er zullen zowel actiepunten als aanbevelingen benoemd worden. De volgende onderdelen zullen in elk geval worden benoemd:

- *Sportstimulering (in relatie tot het sociaal domein).* Antwoord zal worden gegeven op de vraag op welke wijze de gemeente Het Hogeland invulling kan geven aan het sportstimuleringsbeleid in relatie tot onder andere gezondheid en welzijn. Waarbij de belangrijke pijlers van de gemeente worden benoemd. Denk hierbij aan de rol van de lokale sportverenigingen, het onderwijs en de maatschappelijke organisaties en de inwoners op het gebied van participatie en zelfredzaamheid. Daarnaast wordt advies gegeven over de wijze waarop de gemeente invulling kan geven aan landelijke, provinciale en lokale sportstimuleringsregelingen (denk hierbij bij de Sportimpuls, Sport en Bewegen in de Buurt, Gezond In de Stad).
- *Accommodatiebeleid.* Advies wordt gegeven over het te ontwikkelen en te voeren accommodatiebeleid binnen de gemeente Het Hogeland. Hierbij moet gedacht worden accenten als: bezettingsgraad en samenwerking tussen sportverenigingen.

CONCEPT

- *Tarieven en subsidies.* Ook wordt geadviseerd over het tarieven- en subsidiebeleid. Hierbij wordt rekening gehouden met de huidige tarievenverhouding en of en zo ja, in welke mate en met welk tempo dit in een harmonisatiecyclus moet worden nagestreefd.

Voor bovengenoemde thema's geldt dat de huidige situatie in de gemeente tamelijk verschillend is. Van belang is om de huidige situatie in kaart brengen om vervolgens op onderdelen tot een (gefaseerd) voorstel tot harmonisatie en eventueel integratie te komen. Het kan echter ook heel goed zijn dat er voldoende argumenten zijn om de lokale afspraken en omstandigheden vooralsnog in stand te houden, gelet op de stand van zaken.

Stap 6 Presentatie sport- en beweegvisie. Er zullen twee bijeenkomsten worden georganiseerd waarin de concept sport- en beweegvisie gepresenteerd zal worden, namelijk voor:

- De sport- en maatschappelijke organisaties;
- De gemeenteraad

8. Samengevat.

Het College stelt voor de startnotitie sport- en beweegvisie vast te stellen.

Meer in het bijzonder stelt het college voor in te stemmen met de volgende voorgestelde adviezen in de notitie.

1. De voorkeur te geven aan een proces van zorgvuldigheid boven de snelheid van harmoniseren. Consequentie van deze zorgvuldigheid is dat het College daardoor gedwongen wordt bestaand beleid van de rechtsvoorgangers nog een jaar te continueren.
2. De geformuleerde sport- en beweegvisie in uitvoering nader vorm en inhoud geven. Vervolgens overeenkomstig coalitieakkoord en collegeprogramma potentiële relaties te betrekken bij de uitwerking van de harmonisatie. Besluitvorming over het geharmoniseerde sport en beweegbeleid zal daardoor plaatsvinden in het voorjaar van 2021 en de harmonisatie zal ingaan per 1.1.2022.
3. Als kader de volgende algemene uitgangspunten voor het te harmoniseren sport en beweegbeleid te hanteren: het sport en beweegbeleid is gericht op:
 - a. de inwoners van Het Hogeland
 - b. het bevorderen van de leefbaarheid
 - c. het versterken van de sociale cohesie
 - d. het leveren van een bijdrage aan de gemeentelijke (beleids-) doelstellingen
4. De Programmabegroting als uitgangspunt te hanteren voor het te voeren financieel beleid op het gebied van sport en bewegen.